

Ζωή-Σοφία Παλαιολογίνα: Η ανηψιά του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Παλαιολόγου που “γέννησε” την Ρωσική Αυτοκρατορία

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Πως ο δικέφαλος αετός γίνεται το σύμβολο της Ρωσικής Αυτοκρατορίας έως και σήμερα;

Πως εισάγεται στη Ρωσική Αυτοκρατορία η βυζαντινή αρχιτεκτονική;

Πως απέταξαν οι Ρώσοι τον ταταρικό ζυγό και εξελίχθηκαν σε ισχυρή αυτοκρατορία;

Πως προέκυψε η λέξη “τσάρος”;

Είχε αίμα Παλαιολόγων ο τσάρος Ιβαν ο Τρομερός;

Η Ζωή ή Σοφία Παλαιολογίνα, γεννήθηκε το 1455 και απεβίωσε στις 7 Απριλίου του 1503. Μεγάλη Δούκισσα της Μόσχας, ήταν ανηψιά του τελευταίου Αυτοκράτορα του Βυζαντίου Κωνσταντίνου ΙΑ΄ και δεύτερη σύζυγος του Ιβάν Γ΄ της Ρωσίας. Κόρη του Θωμά Παλαιολόγου, του νεωτέρου, από τα έξι παιδιά του Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγου και της Αικατερίνης Ζακκαρία, κόρης του πρίγκιπα Κεντυρίωνα Ζακκαρία της Αχαΐας, βαπτίσθηκε στο Μυστρά και πήρε το όνομα Ζωή.

Ο πρόωρος θάνατος των γονέων της, του Θωμά στην Ιταλία και της Αικατερίνης στην Κέρκυρα, την άφησαν ορφανή με αποτέλεσμα να αναλάβει την κηδεμονία της

ίδιας και των δύο αδελφών της, Ανδρέα Παλαιολόγου και Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγου, ο Ρωμαιοκαθολικός καρδινάλιος Βησσαρίων, ο οποίος υπήρξε φίλος του πατέρα της και στενός συνεργάτης του Πάπα Πίου Β΄ και των μετέπειτα Ποντίφικων.

Ο Βησσαρίων φρόντισε ώστε τα παιδιά του Θωμά να ασπασθούν το ρωμαιοκαθολικό δόγμα, όπως το είχε ασπασθεί και ο πατέρας τους σε ένδειξη ευγνωμοσύνης προς τον Ποντίφικα, ο οποίος είχε αναλάβει τη συντήρησή του χορηγώντας του 4.000 δουκάτα ετησίως. Ο Πάπας Παύλος ο 2ος, θέλοντας να προσεταιρισθεί τους Ορθόδοξους Ρώσους στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, μετά από επίμονες και σκληρές διαπραγματεύσεις δύο και πλέον ετών, πέτυχε να ευοδωθεί το συνοικέσιο της Ζωής με τον μεγάλο πρίγκιπα της Μόσχας, τον Ιβάν Γ΄, ο οποίος ήταν στην πραγματικότητα ηγεμόνας της Μοσχοβίας.

Έτσι η Ζωή αναχώρησε για το μεγάλο ταξίδι προς τη Μόσχα, που διαρκούσε την εποχή εκείνη περίπου έξι μήνες και με την άφιξή της στην πρώτη ρωσική πόλη, το Πσκοφ, διακήρυξε ότι επανέρχεται στην Ορθοδοξία και ξαναβαπτίσθηκε σε Σοφία, που θύμιζε περισσότερο Βυζάντιο. Παντρεύτηκε τον Ιβάν Γ΄ στις 12 Νοεμβρίου του 1472 στο Κρεμλίνο.

Απέκτησε ένδεκα παιδιά, εκ των οποίων μόνο τα επτά επέζησαν. Ο πρωτότοκος Βασίλι Γ΄ έμελλε να γίνει ο διάδοχος του Ιβάν μετά από σκληρό αγώνα της μητέρας του Σοφίας, προκειμένου να αποκλείσει από το θρόνο τον εγγονό του συζύγου της από προηγούμενο γάμο του, τον Ντμίτρι.

Η Σοφία εισήγαγε το βυζαντινό τυπικό στο ρωσικό θρόνο, φρόντισε να καλέσει Ιταλούς αρχιτέκτονες να κτίσουν ναούς και τα τείχη του Κρεμλίνου, όπως υπάρχουν και σήμερα και κυρίως να ανοικοδομήσουν το πολυεδρικό ανάκτορο, το οποίο και σήμερα υποδέχεται τους ξένους ηγέτες, που επισκέπτονται τη Μόσχα. Πείσε τον Ιβάν Γ΄ να χρισθεί καίσαρας, όπως συνηθιζόταν στο Βυζάντιο για τα τέκνα των αυτοκρατόρων, κι έτσι από την παραφθορά του λατινικού *caesar*, προήλθε και το μετέπειτα τσάρος.

Επίσης η Σοφία έπεισε τον διστακτικό σύζυγό της να αντιταχθεί και να αποτινάξει τον ταταρικό ζυγό από τη χώρα του, αφού οι Ρώσοι ήταν υποτελείς στον εκάστοτα χάνο των Τατάρων, να απελευθερώσει την πατρίδα του και να συνενώσει τα διάφορα ανεξάρτητα δουκάτα και πριγκιπάτα, κάτω από την εξουσία του. Έτσι στο τσάρος προστέθηκε και το “πασών των Ρωσιών”.

Στις 7 Απριλίου του 1503, η Ζωή-Σοφία Παλαιολογίνα άφησε την τελευταία της πνοή. Υπολογίζεται ότι ήταν 48 ετών. Αναμφίβολα με την παρουσία της στη Μόσχα σφράγισε τη μεσαιωνική πολιτική και πολιτιστική ιστορία της Ρωσίας, γεγονός που

αναγνώριζαν και αναγνωρίζουν και σήμερα οι Ρώσοι. Εγγονός της ήταν ο Ιβάν Δ΄ της Ρωσίας (ο Τρομερός). Ο σύζυγός της Ιβάν Γ΄ ήταν ο πρώτος στη ρωσική ιστορία που ονομάστηκε Μέγας, λόγω του έργου που πραγματοποίησε συνεπικουρούμενος από τη Σοφία Παλαιολογίνα.

Πληροφορίες από:

* Fennell, J. L. I. (1961). Ivan the Great of Moscow. London: Macmillan.

* Fine, John V. A., Jr. (1966). "The Muscovite Dynastic Crisis of 1497 - 1502." Canadian Slavonic

* Pierling Paul, "La Russie et l' Orient - Marriage d' un Tsar au Vatican - Ivan III et Sophie Paleologue", Ernest Leroux, Editeur, Paris 1891.

* Grey Ian, Ivan III and the Unification of Russia.

king-paleologos.blogspot.com

Πηγή: defencenet.gr